

WOJEWODA ŚLĄSKI

PSVI.431.2.5.2018

Egzemplarz nr 1/2

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**1. Nazwa i adres kontrolowanej jednostki.**

Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu
ul. Malinowa 4; 43-430 Skoczów
REGON: 000677599
NIP: 548-15-38-743

2. Imię i nazwisko dyrektora kontrolowanej jednostki oraz okres, w którym pełni on swoją funkcję.

Małgorzata Ratajczak - dyrektor Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka
w Międzywiciu od 1 października 2012 r.

3. Imię, nazwisko i stanowisko osoby udzielającej wyjaśnień lub składającej oświadczenia.

- Małgorzata Ratajczak - dyrektor Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu,
- Jarosław Świeć - koordynator - pedagog z Międzywicia,
- Ryszard Siuciak - koordynator - pedagog z Zebrzydowic,
oraz inne osoby odpowiedzialne za powierzony im odcinek pracy.

4. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe kontrolujących, nazwa komórki kontroli oraz numer i data upoważnienia do kontroli.

- Elżbieta Moskal - inspektor wojewódzki Oddziału do Spraw Pieczy Zastępczej Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach - kierująca zespołem inspektorów; upoważnienie Nr PSVI.0030.25.2018,
- Iwona Sałata - Trombala - inspektor wojewódzki Oddziału do Spraw Pieczy Zastępczej Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach - upoważnienie Nr PSVI.0030.26.2018.

Upoważnienia do przeprowadzenia kontroli zostały wydane 19 lutego 2018 r.

(Akta kontroli str. 8-9)

5. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w jednostce kontrolowanej.

Czynności kontrolne prowadzone były w dniach 6 do 16 marca 2018 r.

6. Określenie przedmiotowego zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą.

Kontrola w trybie zwykłym - problemowa, ujęta w planie kontroli Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach na rok 2018 po nr 127, w zakresie oceny organizacji i funkcjonowania placówki, na podstawie analizy wybranych obszarów jej działalności, a w szczególności: dokumentacji wychowanków oraz kwalifikacji osób pracujących z dziećmi, a także realizacji zaleceń pokontrolnych z 3 kwietnia 2015 r., znak: PSII.431.4.29.2014 RZ, wydanych po kontroli doraźnej przeprowadzonej przez inspektorów wojewódzkich w dniach 10-13 i 25 lutego 2015 r.

(Akta kontroli str. 2-5)

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2017 r. do ostatniego dnia czynności kontrolnych.

Organizację i tryb przeprowadzania przez wojewodę niniejszej kontroli określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477).

O terminie i zakresie planowanej kontroli został poinformowany dyrektor Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu oraz Starosta Cieszyński, pismem z 22 lutego 2018 r. znak: PSVI.431.2.5.2018.

(Akta kontroli str. 10-14)

Przed rozpoczęciem czynności kontrolnych, dyrektorowi Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu, przedstawiono stosowne upoważnienia i dokonano wpisu do książki kontroli pod pozycją 64.

W toku czynności kontrolnych ustalono, co następuje:

I. USTALENIA OGÓLNE

Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu został utworzony z dniem 1 września 2006 r., w wyniku przekształcenia Domu Dziecka w Kończycach Wielkich, na mocy Uchwały Nr XLV/451/06 Rady Powiatu Cieszyńskiego z dnia 25 września 2006 r.

Decyzją Wojewody Śląskiego nr PS/II/90197/2/08, z dnia 20.06.2008 r., Powiat Cieszyński uzyskał zezwolenie na prowadzenie całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej pod nazwą: Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu.

Decyzją nr PS/II/90197/1/10 z dnia 12 stycznia 2010 r. zmieniono wcześniejszą decyzję poprzez wpisanie aktualnych danych adresowych.

Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu zwany w dalszej części wystąpienia „placówką” lub „ośrodkiem” jest budżetową jednostką organizacyjną Powiatu Cieszyńskiego, działającą między innymi na podstawie:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.);

- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720);
- Statutu Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu nadanego uchwałą Rady Powiatu Cieszyńskiego nr X/72/15 z dnia 29 września 2015 r.;
- Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu przyjętego uchwałą Zarządu Powiatu Cieszyńskiego nr 276/ZP/V/15 z dnia 30 grudnia 2015 r.

Organem prowadzącym ośrodek jest Powiat Cieszyński. Nadzór nad jego działalnością sprawuje Starosta Cieszyński przy pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie. Nadzór nad przestrzeganiem standardu opieki i wychowania w placówce sprawuje Wojewoda Śląski.

Od 1 października 2012 r. placówką kieruje i reprezentuje ją na zewnątrz pani Małgorzata Ratajczak. W czasie nieobecności dyrektora zastępstwo pełni główny księgowy, a w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - wyznaczeni koordynatorzy, w zakresie i na podstawie udzielonych upoważnień tj.: upoważnienia nr 3 z dnia 7 września 2015 r. dla pana Jarosława Świć - koordynatora w OPDiR w Międzywiciu oraz upoważnienia z dnia 1 września 2016 r. dla pana Ryszarda Siuciak - koordynatora Zespołu Mieszkań w Zebrzydowicach.

Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, zapewniającą wychowankom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajanie ich niezbędnych potrzeb, w szczególności: emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych. Ponadto przedmiotem działalności ośrodka jest podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej, a w przypadku braku takiej możliwości, poszukiwanie rodzinnych form opieki zastępczej.

Placówka posiada dwie lokalizacje: w Międzywiciu przy ul. Malinowej 4 oraz w Zebrzydowicach przy ul. Kochanowskiego 54. Siedziba główna placówki wraz z 16 miejscami dla wychowanków oraz administracją znajduje się w Międzywiciu; a w Zebrzydowicach działa zespół 5 mieszkań, w których zapewnia się łącznie 14 miejsc.

W Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu wyodrębniono następujące działy oraz komórki organizacyjne:

- 1) Dział administracyjno-księgowy;
- 2) Dział diagnostyczno-terapeutyczny;
- 3) Ośrodek Międzywieć;
- 4) Zespół Mieszkań w Zebrzydowicach.

Osoby zatrudnione na stanowiskach koordynatorów, poza zastępowaniem dyrektora placówki, są zobowiązane:

- a) koordynować i nadzorować opiekę nad wychowankami,
- b) nadzorować terminowość i prawidłowość realizacji planów usamodzielnienia wychowanków,
- c) zapewniać prawidłowe i terminowe realizowanie zadań powierzonych przez dyrektora placówki,
- d) udzielać pomocy pracownikom w opracowywaniu procedur i wytycznych realizacji powierzonych zadań,
- e) zapoznawać pracowników z zadaniami ośrodka oraz ustaleniami dokonywanymi z dyrektorem placówki,

f) podejmować decyzje oraz wydawać dyspozycje zgodnie z zakresem odpowiedzialności.

(Akta kontroli str. 15-28)

W lipcu 2017 roku, podczas nawałnic jakie przechodziły nad południową Polską, nastąpiło uszkodzenie budynku w Międzywiciu. W dniu 7 lipca 2017 r. zerwane zostało poszycie dachowe, a w wyniku opadów deszczu zalane zostały pomieszczenia na pierwszym piętrze budynku. W związku z zaistniałą sytuacją dzieci, które w tym czasie przebywały w ośrodku, przeniesiono do mieszkań w Zebrzydowicach, a w budynku rozpoczęły się prace remontowe i naprawcze. Osuszanie obiektu trwało kilka miesięcy.

Dzięki sprawnej akcji oraz dobrze zorganizowanej pomocy dla dzieci, przebywających w tym czasie w ośrodku, zorganizowano dodatkowe wyjazdy na kolonie i obozy letnie.

Mimo trwających prac remontowych, po czasowej reorganizacji i zabezpieczeniu odpowiednich warunków, zdecydowano o powrocie dzieci z Zebrzydowic do Międzywiciu.

Od października 2017 r. zaadoptowano dla potrzeb dzieci parter budynku, dbając o przestrzeganie zasad BHP, pomimo toczących się prac remontowych.

W trakcie wizyty inspektorów wojewódzkich dach został już wyremontowany, a wszystkie pomieszczenia znajdujące się na piętrze - odnowione i odmalowane. W placówce trwały jeszcze prace związane z ostatecznymi wykończeniami, wyposażaniem, meblowaniem i sprzątaniem pomieszczeń oraz przeprowadzką dzieci do ich właściwych pokoi mieszkalnych.

Dzięki zaangażowaniu pracowników ośrodka, w tym powołanego spośród nich stowarzyszenia, udało się pozyskać dodatkowe środki na remont i wyposażenie pomieszczeń dla dzieci.

Na pierwszy dzień wiosny, tj. 21 marca 2018 r., zaplanowana została uroczystość z okazji zakończenia prac remontowych w placówce.

(Akta kontroli str. 29)

Pomimo zaistniałej trudnej sytuacji, atmosfera w placówce była dobra, zarówno dorośli jak i dzieci starali się dostosować do istniejących warunków, realizować zadania i wypełniać swoje obowiązki.

Na uwagę zasługuje aktywność pracowników ośrodka w zakresie dbałości o placówkę oraz rozbudowywanie oferty usług dla dzieci i młodzieży. Z inicjatywy pracowników ośrodka w roku 2014 zostało powołane **Stowarzyszenie na rzecz OPDiR-Dom Dziecka w Międzywiciu**, którego misją jest: niesienie pomocy wychowankom domów dziecka, a w szczególności wychowankom OPDiR - Dom Dziecka w Międzywiciu.

W swoich celach statutowych stowarzyszenie wymienia m.in.:

- 1) wszechstronną pomoc wychowankom, byłym wychowankom oraz innym podopiecznym placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) propagowanie i realizowanie inicjatyw, postaw i działań prowadzących do poprawy sytuacji bytowej rodzin i osób będących w trudnej sytuacji życiowej oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 3) popularyzację zasad zdrowego stylu życia, organizowanie wypoczynku i czasu wolnego dzieciom,
- 4) rozwijanie aktywności i zainteresowań u dzieci i młodzieży,

- 5) prowadzenie działań edukacyjno-terapeutycznych i profilaktyczno-korekcyjnych, a także rozwijanie umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- 6) profilaktykę uzależnień, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- 7) wspieranie i podejmowanie działań na rzecz doposażenia, remontów i modernizacji OPDiR-Dom Dziecka w Międzyzwiązku,
- 8) współdziałanie na rzecz integracji osób niepełnosprawnych,
- 9) działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka.

W ramach swojej działalności, w 2017 roku stowarzyszenie zorganizowało Charytatywny Maraton Zumby na rzecz OPDiR-Dom Dziecka w Międzyzwiązku. Pozyskane w wyniku tej akcji pieniądze zostały przeznaczone m.in. na zakup 2 rowerów dla wychowanków placówki. W kwietniu ze zgromadzonych środków zakupiono meble ogrodowe, a od lipca 2017 r. stowarzyszenie zaangażowało się w zbiórkę pieniędzy na remont budynku w Międzyzwiązku. W ramach tej akcji, we wrześniu zorganizowano Festyn Charytatywny na rzecz OPDiR-Dom Dziecka w Międzyzwiązku.

(Akta kontroli str. 30-41)

II. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Ustalenia dotyczące organizacji pracy w placówce.

W Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzyzwiązku zatrudnionych jest 23 pracowników merytorycznych, w tym: dyrektor, psycholog, pracownik socjalny, instruktor terapii zajęciowej i 2 pedagogów, którzy równocześnie pełnią funkcję koordynatorów zespołów wychowawców.

W zespole w Międzyzwiązku pracuje 7 wychowawców, a w zespole z Zebrzydowic - 5.

Z 23 pracowników merytorycznych zatrudnionych w placówce, 5 osób aktualnie nie świadczy pracy z powodów: urlopów rodzicielskich/wychowawczych (4), a jedna osoba przebywa na świadczeniu rehabilitacyjnym. Ponadto 4 pracowników zostało zatrudnionych po kontroli inspektorów wojewódzkich przeprowadzonej w lutym 2015 r., w tym 3 na zastępstwo i jedna na umowę o pracę na czas nieokreślony.

Pracę pracowników merytorycznych w placówce wspierają pracownicy administracji i obsługi, wśród których jest: 1 główny księgowy, 2 referentów i 2 pracowników obsługi.

(Akta kontroli str. 42-43)

Kontrolujący dokonali analizy akt osobowych wszystkich pracowników merytorycznych, pod kątem zgodności zatrudnienia osób pracujących z dziećmi i na ich rzecz z art. 97 ust. 3 pkt 1-6 i art. 98 ust. 1 pkt 1-6 oraz ust. 3 pkt 1-4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W wyniku podjętych czynności ustalono, że wszyscy pracownicy:

- posiadają odpowiednie wykształcenie,
- złożyli oświadczenie o niekaralności oraz o swoich prawach w zakresie władzy rodzicielskiej,
- posiadają aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej na zajmowanym stanowisku.

Dodatkowo, w aktach osobowych dyrektora ośrodka widnieje informacja z Ministerstwa Sprawiedliwości z Krajowego Rejestru Karnego, że nie figuruje w rejestrze skazanych.

(Akta kontroli str. 44-49)

Pracownicy merytoryczni pracują w placówce wg harmonogramu pracy, w oparciu o zakres obowiązków.

Obowiązkiem wychowawcy jest w szczególności:

- sprawowanie bezpośredniej opieki nad wychowankami przebywającymi w ośrodku,
- dbałość o wyposażenie ośrodka oraz przeciwdziałanie dewastacji i niszczeniu sprzętu i wyposażenia pomieszczeń oraz rzeczy osobistych wychowanków,
- organizowanie zajęć związanych z estetyką wyglądu (zewnętrznego) wychowanka oraz jego higieną osobistą,
- wdrażanie wychowanków do prac samoobsługowych i porządkowych przygotowujących do prowadzenia w przyszłości samodzielnego gospodarstwa domowego,
- czuwanie nad zdrowiem i bezpieczeństwem wychowanków,
- pomoc wychowankom w nauce i pokonywaniu trudności szkolnych.

Obowiązkiem psychologa jest w szczególności:

- sporządzanie diagnoz psychologicznych wychowanków,
- prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień,
- prowadzenie terapii zaburzeń rozwojowych,
- podejmowanie działań profilaktyczno-wychowawczych,
- wspieranie wychowawców w tworzeniu planów pomocy dziecku oraz w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- podejmowanie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.

Obowiązkiem pracownika socjalnego jest w szczególności:

- rozpoznawanie sytuacji rodzinnej wychowanków oraz prowadzenie wywiadów w środowiskach rodzinnych,
- monitorowanie pobytu wychowanków podczas urlopowań z placówki,
- współpraca z rodzicami wychowanków, ich pedagogizacja, informowanie rodziców o ważnych sprawach dotyczących dziecka,
- współpraca z innymi pracownikami merytorycznymi placówki przy opracowywaniu diagnozy dziecka i jego planu pomocy, a także przy jego modyfikacji,
- udzielanie starszym wychowankom porad w zakresie przysługujących im praw w nawiązaniu do planu usamodzielnienia.

Obowiązkiem pedagoga jest w szczególności:

- prowadzenie zajęć specjalistycznych, indywidualnych i grupowych,
- udzielanie wychowankom wsparcia w rozwiązywaniu problemów osobistych,
- praca z rodziną wychowanka, prowadzenie poradnictwa m.in. w zakresie trudności wychowawczych,
- wspieranie wychowawców w rozwiązywaniu bieżących trudności wynikających z pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej.

Obowiązkiem instruktora terapii zajęciowej jest w szczególności:

- organizowanie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, edukacyjno-profilaktycznych, z zakresu terapii zajęciowej oraz zajęć socjoterapeutycznych,
- organizowanie zajęć manualnych i plastycznych dla wychowanków,
- organizowanie zajęć tematycznych i edukacyjnych związanych z ważnymi wydarzeniami w życiu dziecka i placówki, nawiązującymi do świąt,
- dbałość o estetykę i wygląd pomieszczeń wspólnych, pomaganie wychowankom w aranżowaniu ich pokoi mieszkalnych.

(Akta kontroli str. 50-59)

Pracownicy merytoryczni pracują w ośrodku w oparciu o grafik, sporządzany na okres jednego miesiąca, osobno dla każdej lokalizacji. Wychowawcy mają rozpisane w harmonogramie godziny wg normy przypadającej na dany miesiąc, pomniejszone o 4 godziny na „pracę w środowisku”. Pozostali pracownicy mają rozpisane wszystkie godziny przypadające na dany miesiąc, bez tzw. „godzin na pracę w środowisku”. W placówce jest miesięczny okres rozliczeniowy. Harmonogramy pracy układa pracownik administracyjny w porozumieniu z koordynatorami.

Z informacji uzyskanych od pracowników merytorycznych wynika, że w placówce nie ma większych trudności z ustaleniem zastępstw za nieobecnych pracowników lub dokonaniem zmiany w grafiku dyżurów z powodu zdarzeń losowych.

Analiza harmonogramów pracy za ostatnie miesiące 2017 r. oraz I kwartał 2018 r. wykazała, że placówka zapewnia opiekę wychowankom w sposób ciągły (24h/d) oraz zabezpiecza dzieciom opiekę wychowawczą i specjalistyczną zgodnie z §10 ust. 2-3 i § 11 ust. 2 rozporządzenia MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

(Akta kontroli str. 60-75)

Na podstawie powyższych ustaleń skontrolowaną działalność Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu ocenia się pozytywnie.

2. Ustalenia dotyczące organizacji pracy opiekuńczo-wychowawczej w placówce. Respektowanie praw dziecka.

Organizację pracy opiekuńczo-wychowawczej w ośrodku wyznaczają comiesięczne plany pracy nazywane: „Zadania miesiąca”. Każdy zespół wychowawców określa, dla danej grupy wychowawczej, założenia do pracy, jakie planuje się realizować w danym miesiącu. Zadania przedstawia się w formie tabelarycznej, z określeniem terminu ich realizacji oraz osób za nie odpowiedzialnych. Zespół z Zebrzydowic formułuje 5 grup tematycznych: sprawy organizacyjne, szkoła, spotkania z wychowankami, arteterapia, zdrowie i higiena. Natomiast zespół z Międzywicia wymienia założenia do pracy chronologicznie, wg dat. W obu zestawieniach uwzględnia się wszystkie obszary życia w placówce oraz istotne dla wychowanków tematy.

(Akta kontroli str. 76-81)

Ponadto specjaliści zatrudnieni w placówce sporządzają kwartalne plany pracy.

Pedagodzy w swoich planach zakładają:

- 1) diagnozowanie bieżącej sytuacji wychowanków,
- 2) współpracę z instytucjami wspierającymi pracę z dzieckiem i rodziną,

- 3) współpracę ze środowiskiem szkolnym wychowanków,
- 4) pracę na rzecz poprawnych relacji dziecka i rodziny,
- 5) monitorowanie procesu przygotowania do usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków,
- 6) wspieranie działań samorządu wychowanków w zakresie organizowania czasu wolnego,
- 7) koordynowanie pracy pedagogicznej z wychowankami.

(Akta kontroli str. 82-91)

Psycholog w swojej pracy uwzględnia:

- 1) indywidualną pracę z wychowankami w zakresie wsparcia i poradnictwa psychologicznego,
- 2) pracę diagnostyczną i opiniowanie funkcjonowania wychowanków w sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej,
- 3) współpracę z zespołem, omawianie bieżących kwestii dotyczących funkcjonowania psychospołecznego wychowanków,
- 4) kontakty z Poradnią Zdrowia Psychicznego w Bielsku - Białej oraz innymi instytucjami sprawującymi opiekę nad wychowankami,
- 5) zajęcia indywidualne w następujących obszarach tematycznych: kształtowanie adekwatnego obrazu samego siebie; kształtowanie właściwej postawy wobec ludzi; kształtowanie zasad i norm społecznych; kształtowanie pozytywnej motywacji do pracy; radzenie sobie z doświadczanymi emocjami i stresem; nawyki adolescenta; formy spędzania czasu wolnego, planowanie czasu; zadania rozwojowe okresu dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dojrzałości; przygotowanie do usamodzielnienia,
- 6) pracę z rodzicami wychowanków - rozmowy indywidualne i w zespole nt.: spraw bieżących; nawiązywania i podtrzymywania więzi z dzieckiem; podjęcia ewentualnych oddziaływań terapeutycznych oraz działań zmierzających do odzyskania pełnej władzy rodzicielskiej i opieki nad swoim dzieckiem,
- 7) współpracę z psychologami pieczy zastępczej z terenu powiatu cieszyńskiego, w ramach dobrych praktyk i superwizji koleżeńskej,
- 8) poszerzanie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych w zakresie problemów psychologii klinicznej dzieci i młodzieży.

(Akta kontroli str. 92-93)

Pracownik socjalny w swojej pracy uwzględnia następujące obszary:

- 1) kontakty z rodzinami wychowanków,
- 2) współpracę z instytucjami pracującymi z rodzinami wychowanków,
- 3) przepustki - urlopowanie wychowanków poza placówkę,
- 4) wizyty lekarskie,
- 5) współpracę z koordynatorem, wychowawcami i specjalistami placówki w sprawach wychowanków,

- 6) przygotowania do posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

(Akta kontroli str. 94-95)

W Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzyzdrojach realizowany jest autorski program „Być na swoim”, adresowany do wychowanków powyżej 15 r.ż. Program zakłada:

1. Kształtowanie wiedzy i umiejętności w zakresie samoobsługi, w tym: wdrażanie do dbałości o zdrowie i higienę osobistą; planowanie zakupów; opracowywanie jadłospisów i przygotowywanie posiłków; wykonywanie czynności porządkowych; uczenie się rozsądnego planowania i gospodarowania budżetem domowym; rozwijanie umiejętności dobrego planowania pracy; załatwianie spraw urzędowych.
2. Rozwój umysłowy i kształtowanie pozytywnego stosunku do nauki i pracy poprzez: motywowanie do zdobywania wiedzy i dobrego przygotowania zawodowego; rozwijanie indywidualnych zainteresowań i aktywny udział w życiu kulturalnym w placówce i poza nią; aktywność i kreatywność w poszukiwaniu pracy.
3. Przygotowanie do pełnienia ról w środowisku rodzinnym - uczenie dojrzałego rodzicielstwa oraz partnerstwa w związku, z uwzględnieniem pozytywnych wzorców; podtrzymywanie więzi z rodziną naturalną; organizowanie uroczystości o charakterze rodzinnym; kultywowanie tradycyjnych spotkań okolicznościowych.
4. Przygotowanie do życia w społeczeństwie poprzez: przyswajanie i stosowanie w życiu codziennym norm społecznych; kształtowanie i przestrzeganie zasad współżycia społecznego; uczenie się rozpoznawania i nazywania swoich emocji w sposób społecznie akceptowalny; rozwijanie umiejętności społecznych.

(Akta kontroli str. 96-99)

Ponadto dla dzieci i młodzieży organizowane są cykliczne zajęcia prowadzone przez koordynatorów. Tematyka zajęć jest różnorodna i dostosowana do potrzeb wychowanków, a także zaistniałych sytuacji w placówce lub pojawiających się zagrożeń.

W placówce odbywały się m.in. zajęcia zatytułowane:

- „Dokąd zmierzamy - wyznaczanie długoterminowych celów”, w trakcie których były poruszane zagadnienia dotyczące odpowiedzialności, rozwoju osobistego i planowania;
- „Cyberprzemoc” - podczas zajęć młodzież zapoznała się m.in. z zagadnieniami dotyczącymi form oddziaływania poprzez Internet oraz aspektami prawnymi stosowania tej formy przemocy;
- „Bezpieczne i niebezpieczne sytuacje w życiu codziennym” - zajęcia zorganizowano z udziałem policjanta, poruszano na nich tematy bezpieczeństwa dzieci w ruchu komunikacyjnym, niebezpiecznych zachowań oraz respektowania praw dziecka;
- „Uzależnienia od Internetu” - wychowankowie, w trakcie zajęć zapoznali się z symptomami uzależnienia od Internetu oraz otrzymali informacje gdzie można szukać pomocy w przypadku stwierdzenia takiego problemu u siebie bądź u innych;

- „Uzależnienie od alkoholu” - poza materiałem dydaktycznym wychowankom umożliwiono dyskusję o osobistych doświadczeniach związanych z tym uzależnieniem;
- „Zdrowe odżywianie” - zajęcia były poświęcone niezdrowym nawykom żywieniowym oraz zaburzeniom w odżywianiu jakie mogą występować u dzieci i młodzieży; wskazywano podczas zajęć konsekwencje złych nawyków żywieniowych na życie i zdrowie człowieka;
- „Czy przemoc to rozwiązanie?” - w trakcie spotkania wychowankom uświadamiano (nazywano) różne formy przemocy, definiowano ofiarę i agresora, podpowiadano jak bronić się przed takim zachowaniem i gdzie szukać pomocy;
- „Czy znasz swoje prawa?” - celem zajęć było przypomnienie dzieciom o przysługującym im prawach oraz o osobach i instytucjach, które stoją na straży ochrony praw dziecka i człowieka;
- „Czym jest gospodarność?” - w trakcie spotkania uświadamiano wychowankom czym jest gospodarność, jaki wpływ ma ona na życie każdego człowieka oraz co można zyskać będąc oszczędnym i gospodarnym.

(Akta kontroli str. 100-108)

W Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu, w obu jego lokalizacjach, działa Samorząd Wychowanków. Samorząd funkcjonuje w oparciu o Regulamin Samorządu Wychowanków, który zakłada, że jego działalność nie może być sprzeczna z prawem; ponadto określa zasady wybierania oraz kompetencje rady samorządu i zasady wyboru opiekuna samorządu.

Wśród kompetencji samorządu wymienia się prawo do:

- 1) wyrażania opinii w sprawach kar i nagród regulaminowych, oceny z zachowania, a także pracy wychowawców i innych pracowników merytorycznych placówki,
- 2) występowania z wnioskami w sprawach dotyczących m.in.: organizacji życia w placówce; tworzenia sekcji i kół zainteresowań; udzielania kar lub nagród regulaminowych,
- 3) podejmowania decyzji w sprawach dotyczących pracy samorządu.

Członkowie samorządu mają również prawo do uczestnictwa w posiedzeniach zespołów tematycznych, w części dotyczącej spraw wychowanków, a także do występowania z wnioskami o wyjaśnienia problemów i kwestii dla nich niezrozumiałych z różnych obszarów życia w placówce i szkole. Spotkania samorządu wychowanków są protokołowane.

(Akta kontroli str. 109-119)

Pismem z 16 marca 2018 r. dyrektor Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu oświadczyła, że zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, placówka zapewnia wychowankom: wyżywienie dostosowane do ich potrzeb; opiekę medyczną i zaopatrzenie w leki; wyposażenie w odzież, obuwie, środki higieny osobistej, a także podręczniki i przybory szkolne; drobne kwoty pieniężne do własnej dyspozycji tzw. kieszonkowe; dostęp do edukacji i pomoc w nauce oraz uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych.

(Akta kontroli str. 120-122)

W placówce dzieci, z pomocą wychowawców, same przygotowują śniadania i kolacje. W Międzyświeciu, produkty potrzebne do przygotowania posiłków dostarcza intendentka z przedszkola sąsiadującego z placówką; w Zebrzydowicach młodzież sama robi zakupy artykułów spożywczych. Obiady wychowankowie jedzą w szkołach, do których uczęszczają, a w dni wolne od zajęć szkolnych, samodzielnie przygotowują posiłki, pod opieką wychowawców. W kuchniach wychowankowie mają dostęp do napojów i produktów żywnościowych przez całą dobę. Ponadto mają możliwość wykonywania ciepłych posiłków jednodaniowych, takich jak: pizza, omlet, naleśniki itp. W rozmowach przeprowadzonych przez inspektorów wojewódzkich żaden wychowanek nie zgłaszał uwag dotyczących wyżywienia. Dzieci potwierdzały, że mają wpływ na układanie jadłospisu i nie brakuje im jedzenia. W placówce w Międzyświeciu dzieci zaznaczały mniejszą samodzielność i umiejętności w gotowaniu, w szczególności w doprawianiu potraw.

Dzieci są objęte opieką lekarzy rodzinnych oraz, gdy sytuacja tego wymaga, lekarzy specjalistów. Wychowankowie z Międzyświecia są zapisani do NZOZ Medikool w Skoczowie, a młodzież z Zebrzydowic do NZOZ SERCE w Zebrzydowicach. W zależności od stanu zdrowia dzieci konsultowane są i korzystają z usług poradni specjalistycznych m.in.: stomatologicznej, okulistycznej, kardiologicznej, endokrynologicznej, nefrologicznej, dermatologicznej, pulmonologicznej, neurologicznej, wad postawy, chirurgii dziecięcej oraz poradni zdrowia psychicznego. Leki oraz produkty lecznicze są wydawane dzieciom po konsultacji z lekarzem prowadzącym. W placówce leki przechowywane są w bezpiecznym miejscu; monitoruje się ich ważność. Ponadto dla każdego wychownika założona jest dokumentacja medyczna, w której odnotowuje się informacje o stanie jego zdrowia, konsultacjach lekarskich, dawkowanych lekach i ewentualnych hospitalizacjach.

W rozmowach z inspektorami, dzieci nie zgłaszały żadnych uwag, co do wyposażenia w: odzież, obuwie czy przybory szkolne lub środki higieny osobistej. Z rozmów z pracownikami wynikało, że zdarzają się sytuacje, że dziecko nie dba o otrzymane rzeczy, ubrania lub przybory, dlatego czasem szkoły zgłaszają braki w wyposażeniu ucznia. W placówce obowiązuje zasada, że wyposażenie dostosowuje się do konkretnego dziecka i jego potrzeb rozwojowych, a brakujące wyposażenie wychowawca prowadzący, stara się uzupełniać na bieżąco.

Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzyświeciu zapewnia każdemu wychownikowi drobne kwoty pieniężne na własne potrzeby (tzw. kieszonkowe). Kieszonkowe wykorzystuje się również jako formę motywacji i wzmocnienia. Wychowankowie, którzy swoją postawą, zachowaniem i zaangażowaniem wyróżniają się pozytywnie otrzymują zwiększone kieszonkowe; natomiast za zachowania niewłaściwe, brak woli współpracy w procesie opiekuńczo-wychowawczym wychowankowie mają obniżaną wysokość kieszonkowego do wysokości minimalnej kwoty bazowej określonej w § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wychowankowie realizują obowiązek szkolny i nauki na różnych poziomach edukacji. Z analizy dokumentów oraz rozmów z dziećmi i pracownikami placówki wynika, że w ośrodku dużą wagę przywiązuje się do nauki i zdobywania wykształcenia na miarę możliwości dziecka. Tworzy się też warunki umożliwiające: pokonywanie trudności szkolnych i nadrabianie zaległości oraz realizację własnych pasji. Zdarzają się sytuacje, że dla dobra dziecka, wychowanek może być przeniesiony do szkoły z internatem lub znajdującej się w dalszej odległości od placówki, po to, aby umożliwić mu właściwe warunki nauki dostosowane do jego deficytów rozwojowych.

Ponadto wychowankowie ośrodka uczestniczą w różnych zajęciach pozalekcyjnych, w ramach nauki kreatywnego spędzania czasu wolnego w placówce i poza nią. Oferta obejmuje: zajęcia sportowe,

artystyczne, wyjazdy do kina i wycieczki turystyczno-krajoznawcze. Placówkę w tym zakresie wspierają m.in.: Fundacja Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia, Stowarzyszenie ZŁOMBOL, Stowarzyszenie na rzecz OPDiR - Dom Dziecka w Międzywiciu, Stowarzyszenie „Tęczowa Przystań”.

W procesie wychowawczym stosuje się zasadę osobistego przykładu, poszukując jednocześnie różnych form integracji dzieci i pracowników, kultywuje się tradycje i uroczyście, świętuje ważne wydarzenia. Przyjętą formą jest np. wspólne świętowanie urodzin. Impreza pn. „urodziny kwartalne” organizowana jest dla wszystkich jubilatów za dany okres, wychowanków i pracowników. O motywie przewodnim imprezy decydują dzieci, a pracownicy wspierają je w przygotowaniach. W ostatnim czasie organizowano urodziny w formie przyjęcia grillowego oraz w klimacie kuchni azjatyckiej. Cała impreza wiąże się nie tylko z przygotowaniem potraw, ale również dekoracją otoczenia i przygotowywaniem upominków dla osób świętujących swoje urodziny.

Ciekawą formą oddziaływań terapeutycznych w ośrodku jest umieszczenie w widocznym, łatwo dostępnym miejscu koszyczka z dobrymi myślami. Pomysłodawcą i wykonawcą tego pomysłu jest terapeuta, który systematycznie wkłada do pojemnika kolorowe ruloniki zawierające ciekawe przesłania i sentencje, można je sobie poczytać/zabrać np.: „nie zalety ciała i majątek dają szczęście, lecz prawość charakteru i zalety umysłu”, „jeśli zdaje ci się, że wiele umiesz i wiele rozumiesz, wiedz, że jest wiele rzeczy, których nie wiesz”, „niczym się nie przejmuj, jesteś tylko uczniem”, „celem człowieka jest wędrówka do Boga”, „sukces polega na tym, że zdobywa się to, co się chciało; szczęście polega na tym, że podoba się to, co się ma”.

(Akta kontroli str. 123)

Każdy wychowanek przyjmowany do placówki jest zapoznawany z Regulaminem Wychowanka. Jest to dokument autorski, wypracowany przez zespół pracowników merytorycznych, który w sposób przystępny zaznajamia dziecko z zasadami obowiązującymi w ośrodku. Z treści dokumentu wyczytać można zachętę, by traktować placówkę jak dom rodzinny, a swoją pracą i postawą dbać o jej dobre imię. Regulamin określa: plan dnia, prawa dziecka do współdecydowania o życiu w placówce (grupie), jego obowiązki w zakresie dbałości o zdrowie, higienę osobistą oraz mienie placówki, a także wskazuje na poprawność relacji interpersonalnych.

Ponadto, wskazuje się, że nie przestrzeganie obowiązującego regulaminu może skutkować konsekwencjami. Każdy wychowanek potwierdza własnym podpisem zaznajomienie się z regulaminem, który następnie jest umieszczany w jego aktach osobowych.

(Akta kontroli str. 124-126)

Aktualnie w Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu przebywa 29 wychowanków: 14 w Międzywiciu i 15 w Zebrzydowicach, z czego: 1 czasowo jest umieszczony w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, 2 w schroniskach dla nieletnich, 5 w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, ale 1 wychowanek notorycznie z nich ucieka.

Grupę wychowanków stanowi 14 dziewcząt i 15 chłopców w wieku od 6 r.ż. do 19 r.ż. Najmłodszy wychowanek został przyjęty do placówki w trybie zabezpieczenia, wraz ze starszym rodzeństwem.

Czas pobytu wychowanków w placówce przedstawia się następująco:

- 2 przebywa od 2010 r.,
- 1 przebywa od 2011 r.,

- 1 przebywa od 2012 r.,
- 4 przebywa od 2014 r.,
- 6 przebywa od 2015 r.,
- 4 przebywa od 2016 r.,
- 11 przebywa od 2017 r.

Spośród 29 wychowanków 6 jest pólsierotami; w 19 przypadkach rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską, a rodzice 10 dzieci są pozbawieni władzy rodzicielskiej. Jak wynika z uzyskanych informacji tylko jeden, 15-letni, wychowanek wyraża zgodę na przysposobienie.

W grupie wychowanków aktualnie przebywających w placówce jest 6 dzieci, które przyszły z rodzinnej pieczy zastępczej.

Aktualnie w ośrodku przebywa:

- 4 wychowanków posiadających opinię o dostosowaniu wymagań do indywidualnych predyspozycji ucznia,
- 7 - z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 1 wychowanek z orzeczeniem o niepełnosprawności, wydanym przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- 1 wychowanek posiada opinię w sprawie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
- 3 wychowanków jest w trakcie diagnozowania.

Ze wsparcia lekarzy specjalistów, w poradniach zdrowia psychicznego, korzysta aktualnie 7 wychowanków.

(Akta kontroli str. 127-133)

Na podstawie powyższych ustaleń skontrolowaną działalność Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu ocenia się pozytywnie.

3. Ustalenia dotyczące dokumentacji wychowanka prowadzonej w placówce.

W Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu dokumentacja dzieci gromadzona jest w teczkach akt osobowych wychowanków, za które odpowiadają wychowawcy prowadzący. Układ w każdej z nich jest taki sam. W teczce akt osobowych wychowanka są rozdziały, w których swoją pracę z dzieckiem i jego rodziną dokumentują: wychowawcy, pedagog, psycholog i pracownik socjalny.

W teczce akt osobowych wychowanka znajdują się następujące dokumenty:

1. Plan Pomocy Dziecku wraz z diagnozą i wskazaniem do pracy z dzieckiem i rodziną.

Diagnozę sporządza pedagog oraz psycholog w terminie do miesiąca, od przyjęcia dziecka do placówki. Dokument na karcie tytułowej zawiera istotne informacje tj.: datę przyjęcia do placówki;

podstawę umieszczenia w placówce; informacje dotyczące kuratora sądowego; dane dziecka, w tym: datę i miejsce urodzenia, PESEL oraz nr i serię dokumentu tożsamości jeśli wychowanek takowy posiada; dane rodziców oraz zakres opieki prawnej; informacje o opiece prawnym jeżeli rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej; adres zameldowania dziecka; wyznaczenie dziecka oraz informację o wychowawcy prowadzącym. W niektórych diagnozach umieszczona jest karta z rysopisem dziecka oraz jego aktualne zdjęcie.

Diagnoza podzielona jest na części, w których opisuje się:

- sytuację dziecka: historię jego życia przed umieszczeniem w placówce, przyczyny umieszczenia w pieczy zastępczej, dotychczasowe pobyty dziecka w innych placówkach lub rodzinie zastępczej oraz stan majątkowy dziecka, w tym informacje o rencie, alimentach, innych dochody dziecka;
- sytuację rodzinną wychowanka, w tym informacja o rodzicach, rodzeństwie, osobach znaczących dla dziecka oraz warunkach mieszkaniowych i zdrowotnych rodziny dziecka;
- relacje dziecka z rodziną i osobami znaczącymi wraz z opisem i oceną tych relacji oraz przyczyny kryzysu w rodzinie i jego wpływie na rozwój dziecka;
- rozwój fizyczny dziecka i sytuację zdrowotną, w tym informacje o wadach wrodzonych; przewlekłych chorobach; stosowanym leczeniu i przyjmowanych lekach; trwałych urazach oraz innych zaburzeniach (chorobach), które dziecko miało zdiagnozowane przed przyjęciem do placówki;
- sytuację szkolną w chwili przyjęcia do placówki tj. adres szkoły, do której uczęszczał wychowanek, posiadane orzeczenia i opinie o dysfunkcjach, zapóźnienia szkolne, przyczyny zapóźnień, wyniki w nauce, ocenę z zachowania i inne uwagi oraz wskazania do pracy dydaktycznej z dzieckiem;
- funkcjonowanie społeczne dziecka, w tym tendencje do zachowań aspołecznych: agresję słowną, konflikty z prawem, wulgaryzmy, ucieczki, kradzieże i wymuszenia oraz skłonności do używek. W rozdziale tym szeroko opisany jest rozwój społeczny dziecka zawierający jego potrzeby w następujących obszarach: rozwój emocjonalny, system wartości, umiejętności społeczne, umiejętności życiowe oraz mocne strony i zainteresowania.

Diagnozę kończą wskazania do pracy z dzieckiem i jego rodziną, w tym przygotowanie dziecka do powrotu do domu rodzinnego lub umieszczenia w rodzinie zastępczej/rodzinnym domu dziecka, albo usamodzielnienie.

W oparciu o diagnozę, wychowawca we współpracy z pedagogiem i asystentem rodziny, jeżeli rodzina go posiada, sporządzają Plan Pomocy Dziecku, w którym zawiera się główny cel pracy z dzieckiem tj.: powrót do rodziny; zgłoszenie do adopcji; umieszczenie w rodzinie zastępczej; przygotowanie do usamodzielnienia.

Dokument opatrzony jest datą jego sporządzenia oraz podpisem wychowawcy prowadzącego.

Na początku planu pomocy dziecku zakładane są działania długoterminowe.

W planie uwzględnia się następujące obszary:

- 1) sytuacja prawna rodziców,
- 2) kontakty z dzieckiem,
- 3) sytuacja materialna i ekonomiczna rodziny,
- 4) potrzeby dziecka w sferze emocjonalnej, rozwojowej, opiekuńczej i społecznej,
- 5) funkcjonowanie w grupie, środowisku rówieśniczym i szkolnym,

- 6) rozwój edukacyjny dziecka,
- 7) wpływ sytuacji kryzysowej w rodzinie na funkcjonowanie dziecka,
- 8) ocena efektów pracy z rodziną dziecka prowadzoną przez asystenta rodziny.

Do każdego z wymienionych obszarów określa się cele krótkoterminowe, sposoby ich uzyskania, termin realizacji oraz wykaz osób odpowiedzialnych za realizację zamierzonych celów.

Plan pomocy dziecku oraz diagnoza sporządzane są niezwłocznie, po przyjęciu dziecka do placówki. Dokumenty są czytelne, przygotowywane w formie wydruku z komputera, zawierają istotne wskazówki do pracy opiekuńczej, wychowawczej, dydaktycznej i terapeutycznej.

(Akta kontroli str. 134-158)

2. Karty Pobytu Dziecka.

Karta pobytu dziecka jest wypełniana co miesiąc i zawiera: imię i nazwisko wychowanka oraz wychowawcy prowadzącego, a także informacje dotyczące szkoły, do której dziecko uczęszcza.

Dokument jest przedstawiany w formie tabelarycznej, zawiera opis obszarów wymagających oceny tj.:

- 1) relacje dziecka z rodzicami, rodziną i innymi osobami bliskimi,
- 2) funkcjonowanie społeczne i emocjonalne dziecka w placówce i poza nią, a także jego samodzielność,
- 3) ewidencję samowolnych oddaleń,
- 4) stan zdrowia dziecka, podawane leki, pobyty w szpitalach, leczenie psychiatryczne,
- 5) szczególne potrzeby dziecka, znaczące wydarzenia w życiu dziecka,
- 6) postępy w nauce, kontakty placówki i rodziców ze szkołą,
- 7) współpracę placówki z instytucjami i asystentami rodziny.

W placówce obowiązuje zasada, że wypełnioną i podpisaną kartę pobytu dziecka, za miniony miesiąc, wychowawca prowadzący przekazuje do koordynatora, w terminie do 10 następnego miesiąca. Następnie dokument jest przedstawiany dyrektorowi placówki do akceptacji, po uzyskaniu jego podpisu, karta jest wpinana doteczki osobowej wychowanka.

W trakcie analizy dokumentów zauważono, że wpisy w kartach niektórych wychowanków są powielone i powtarzają się przez kilka miesięcy.

Kontrolujące, analizując dokumenty wychowanków, w dniu 9 marca, zwróciły uwagę, że w teczkach jednego z rodzeństw były źle wpięte dokumenty, zamienione karty dotyczyły: września, października i listopada 2017 r. Teczki zostały ponownie sprawdzone w dniach 13 i 15 marca, jednak pomyłka nie została skorygowana.

(Akta kontroli str. 159-189)

3. Modyfikacje Planu Pomocy Dziecku

Dokumenty są uzupełnieniem Planu Pomocy Dziecku, zawierają te same obszary działania, uzupełnione wnioskami sporządzonymi po posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Zespół spotyka się nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W modyfikacji planu pomocy dziecku zapisany jest wniosek zespołu dotyczący zasadności pozostawienia dziecka w placówce. Pod dokumentem podpisuje się wychowawca prowadzący oraz dyrektor ośrodka.

W jednym przypadku zapisy w dokumencie był rozbieżne, nazwane zachowanie wychowanka pozostawało w sprzeczności z opisem funkcjonowania tego dziecka.

W dokumentach zdarzają się też powtórzenia wpisów. Z uzyskanych informacji wynika, że dotyczy to sytuacji, gdy kontynuowane są cele wcześniej założone.

(Akta kontroli str. 190-203)

4. Pisma różne, notatki służbowe.

W tym skrószycie znajdowała się korespondencja placówki z innymi instytucjami wspierającymi /pracującymi na rzecz dziecka i rodziny; opinie szkolne o wychowanku oraz notatki służbowe dotyczące zachowania dziecka na terenie placówki, tworzone przez pracowników merytorycznych ośrodka.

5. Przepustki czyli zwolnienia dziecka z placówki.

W tej częściteczki akt osobowych wychowanka znajdują się zgody sądu rodzinnego dotyczące zwolnień dziecka do rodziców, krewnych lub znajomych. Jak wynika z analizy dokumentów, w niektórych przypadkach sąd pozostawia w gestii dyrektora decyzję o urlopowaniach wychowanka poza placówkę. Każde zwolnienie dziecka poprzedza wniosek rodzica/opiekuna do dyrektora ośrodka, w którym znajduje się imię i nazwisko oraz adres zamieszkania wnioskodawcy, informacje o dziecku oraz data i godzina zwolnienia. Na wniosku znajduje się również zobowiązanie dotyczące przejęcia opieki nad dzieckiem. Wniosek akceptuje wychowawca.

(Akta kontroli str. 204)

6. Dokumentacja pracy z dzieckiem prowadzona przez pedagoga i psychologa tj.: karty obserwacji wychowanka, karta udziału w zajęciach, opinie psychologiczne i pedagogiczne.

Karty udziału w zajęciach prowadzone są dla każdego wychowanka. W kartach znajdują się wpisy z zajęć indywidualnych i grupowych dokonywane przez specjalistów pracujących z dzieckiem. Wpisy są odręczne, zdarza się, że są one niewyraźne, podobnie jak podpis osoby, która je dokonała; przez co dokument staje się nieczytelny.

Psycholog w swoich kartach dokonuje zapisów hasłowo. Jednakże podczas rozmowy inspektorzy otrzymali informację, że pełniejsze opisy dotyczące zajęć/informacji o dziecku, psycholog gromadzi w swojej dokumentacji, z uwagi na ochronę wrażliwych danych osobowych.

Psycholog prowadzi również poradnictwo psychologiczne dla rodziców wychowanków, dokumentując swoją pracę w karcie „Poradnictwo psychologiczne”. Na spotkaniach poruszane są tematy dotyczące relacji z dzieckiem, funkcjonowania emocjonalnego oraz komunikacji interpersonalnej.

Karty obserwacji prowadzą pedagodzy. Dokument jest w wersji wydruku komputerowego, ma formę opisową, opatrzony jest datą oraz podpisem osoby sporządzającej.

Karta obserwacji wychowanka jest tworzona co pół roku, na podsumowanie semestru roku szkolnego. W dokumencie zawiera się uwagi dotyczące pracy z wychowankiem i szczególne wydarzenia z życia dziecka.

Są tam opisy relacji społecznych dziecka z wychowawcami, rodzeństwem i rodziną oraz współmieszkańcami; informacje nt. stwarzania sytuacji konfliktowych, radzenie sobie z trudnościami oraz informacje nt. sytuacji szkolnej.

(Akta kontroli str. 205-222)

7. Dokumentacja pracy pracownika socjalnego.

Pracownik socjalny dokumentuje swoją pracę m.in. sporządzając notatki służbowe z wizyt domowych u rodziców lub opiekunów dzieci. Każda notatka jest opatrzona datą i podpisem osoby, z którą była przeprowadzona rozmowa. W notatce zapisywane są krótkie ustalenia i przekazywane informacje dotyczące dziecka.

Ponadto pracownik socjalny, po przyjęciu dziecka do placówki, składa wizytę w domu rodzinnym wychowanka celem zebrania informacji ze środowiska. Podczas pierwszej wizyty u rodziców wychowanka wypełnienia „Protokół z wizyty w rodzinie dziecka przebywającego w OPDiR-Dom Dziecka w Międzyzdrojach”, w którym odnotowuje: dane dziecka i jego rodziny, sytuację mieszkaniową, system opieki, w tym sytuację rodzinną osób wspólnie zamieszkujących oraz potrzeby i oczekiwania rodziców względem dziecka przebywającego w Domu Dziecka w Międzyzdrojach. Protokół opatrzony jest datą jego sporządzenia oraz podpisami pracownika socjalnego i osoby, z którą przeprowadzono wywiad.

W końcowym fragmencie dokumentu znajdują się wnioski i spostrzeżenia pracownika dotyczące rodziny. Informacje zawarte w dokumencie są przydatne przy tworzeniu diagnozy.

(Akta kontroli str. 223-246)

8. Dokumenty, jakie otrzymała placówka w chwili przyjęcia dziecka. W tej zakładce znajduje się: dokumentacja szkolna dziecka (świadectwa, opinie); postanowienie sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej i skierowanie do placówki. Dokumentacja dzieci, które przychodzą do placówki z innych zastępczych form opieki jest bogatsza, niektóre dzieci będące w ośrodku, wcześniej przebywały w Rodzinnym Domu Czasowego Pobytu dla Dzieci „Sindbad” w Ustroniu.

W placówce dokumentuje się wyposażanie dzieci w odzież i obuwie. Informacje o stanie posiadanego wyposażenia odzieżowego zawarte są w „karcie odzieżowej” (dokument autorski), umieszczonej w teczce akt osobowych każdego wychowanka. Zapisuje się w niej stan odzieży dziecka z okresowego przeglądu oraz informacje o nowo zakupionej lub zniszczonej odzieży. Generalny przegląd odzieży dziecka przeprowadza wychowawca prowadzący średnio raz na pół roku.

(Akta kontroli str. 247)

Ponadto każdy wychowanek ma założony segregator, w którym gromadzona jest jego dokumentacja medyczna i wszelkie informacje dotyczące: farmakoterapii, konsultacji u lekarzy, wizyt w poradniach specjalistycznych i hospitalizacji.

Segregatory z dokumentacją medyczną są zabezpieczone w odrębnej, zamykanej szafie; dostęp do tej dokumentacji jest ograniczony.

Na podstawie powyższych ustaleń, pomimo uwag, co do czytelności i spójności zapisów w dokumentacji wychowanka, skontrolowaną działalność Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Domu Dziecka w Międzyzdrojach ocenia się pozytywnie.

4. Ocena realizacji zaleceń pokontrolnych:

W wyniku kontroli przeprowadzonej w placówce w dniach 10-13 lutego 2015 r. i 25 lutego 2015 r. stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak pisemnego wskazania osoby zastępującej Dyrektora, bądź wydania odpowiedniego upoważnienia w tym zakresie, spowodował, że w pierwszym dniu kontroli trudno było ustalić, kto pełni zastępstwo za Dyrektora przebywającego na urlopie wypoczynkowym.
2. Obowiązujący Statut i Regulamin oraz organizacja Ośrodka nie są dostosowane do aktualnego stanu prawnego dotyczącego placówki opiekuńczo-wychowawczej. Według zapisów § 2 aktualnie obowiązującego Statutu, Dom Dziecka mieści się w trzech budynkach:
 - ul. Malinowa 4 w Międzywiciu – główna siedziba,
 - ul. Kochanowskiego 54 w Zebrzydowicach,
 - ul. Moniuszki 6/23 w Cieszynie.

W Cieszynie przy ul. Moniuszki 6/23 znajduje się mieszkanie, w którym zamieszkują osoby pełnoletnie niebędące wychowankami Placówki, które opuściły pieczę zastępczą. Stan powyższy jest niezgodny z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W § 4 Statutu Ośrodka widnieje zapis, że przedmiotem działalności Placówki jest:

- „prowadzenie mieszkań usamodzielnienia,
- organizowanie oraz prowadzenie szkoleń dla kandydatów rodzinnych form opieki zastępczej,
- organizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego dla rodzin zastępczych, kandydatów na rodzinę zastępczą oraz pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej”.

Zapis dotyczący prowadzenia mieszkań usamodzielnienia jest nieaktualny, gdyż w obecnym stanie prawnym takie mieszkania nie funkcjonują.

Zapisy dotyczące organizowania i prowadzenia szkoleń dla kandydatów rodzinnych form opieki zastępczej oraz organizowania wsparcia dla rodzin zastępczych i kandydatów na rodzinę zastępczą, zgodnie z art.76 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należą do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, a nie placówki opiekuńczo-wychowawczej. Ponadto w ustawie z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2014, poz. 1188) do art.76 dodano ust. 1a w brzmieniu: „organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej nie może być placówka opiekuńczo-wychowawcza”, tak więc placówka opiekuńczo-wychowawcza nie może realizować zadań przewidzianych dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zapisy odnośnie prowadzenia w ramach Ośrodka mieszkań usamodzielnienia w brzmieniu: „ponadto Ośrodek prowadzi tzw. Mieszkania usamodzielnienia dla 8 osób, które opuściły pieczę zastępczą, w celu przygotowania ich do usamodzielnienia, w tym:

- 2 miejsca w Zebrzydowicach, ul. Kochanowskiego 54,
- 3 miejsca w Międzywiciu, ul. Malinowa 4,
- 3 miejsca w mieszkaniu przy ul. Moniuszki 6/23 w Cieszynie”

nie znajdują potwierdzenia w obecnym stanie prawnym dotyczącym placówki opiekuńczo-wychowawczej, jaką jest Ośrodek.

Nieprawidłowe jest wydzielenie 2 miejsc w mieszkaniu usamodzielnienia w Zebrzydowicach dla osób, które opuściły pieczę zastępczą. Miejsca te powinny być przeznaczone dla wychowanków Ośrodka, nieprawidłowe jest wskazywanie 3 miejsc w mieszkaniach usamodzielnienia w Międzywiciu przy ul. Malinowej 4, jak i 3 miejsc w Cieszynie przy ul. Moniuszki 6/23 jako integralnej części Ośrodka.

3. W Ośrodku ma miejsce duża rotacja pracowników, co niekorzystnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji dzieci (w okresie objętym kontrolą z pracy zwolniło się 6 doświadczonych pracowników merytorycznych, a na ich miejsce zostały przyjęte nowe osoby, spośród których nie pracuje już 5 osób).
4. Brak współpracy i odpowiedniej komunikacji pomiędzy częścią kadry a Dyrektorem oraz pomiędzy pracownikami nawzajem, zaburza spójność oddziaływań wychowawczych wobec dzieci.
5. W Ośrodku w Międzywiciu panuje napięta i nerwowa atmosfera, co potwierdzili wszyscy pracownicy świadczący tam pracę, a także kadra Placówki jest ze sobą skłócona. Niewłaściwe relacje pomiędzy pracownikami zauważają wychowankowie, co ma negatywny wpływ na proces wychowawczy, albowiem opiekunowie wychowują również poprzez dawanie przykładu osobistego.
6. Pracownik administracyjny jest przez Panią Dyrektora wysyłany na wycieczki czy też zabierany na różne wyjazdy jako osoba do opieki nad wychowankami.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia pokontrolne.

Ocena realizacji zaleceń pokontrolnych:

Zalecenie nr 1.

Osobie zastępującej dyrektora wydać odpowiednie upoważnienie (zgodnie z zapisami Regulaminu Ośrodka) bądź wskazać pisemnie osoby zastępujące Dyrektora w czasie jego nieobecności.

Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu, przyjęty przez Zarząd Powiatu Cieszyńskiego uchwałą nr 276/ZP/V/15, z dnia 30 grudnia 2015 r., wskazuje w § 3 ust. 1, że „ośrodkiem kieruje i reprezentuje go na zewnątrz dyrektor, a w czasie jego nieobecności główny księgowy, natomiast w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wyznaczony koordynator, w zakresie i na podstawie udzielonego przez dyrektora upoważnienia”.

Dyrektor ośrodka upoważnieniem nr 3 z dnia 7 września 2015 r. upoważniła pana Jarosława Świć - koordynatora w OPDiR w Międzywiciu, do zastępowania jej w czasie usprawiedliwionej nieobecności, w szczególności w zakresie: „reprezentowania dyrektora placówki przed wszystkimi instytucjami, wykonywania czynności kadrowych dot. uprawnień pracowniczych z wyłączeniem zawierania i rozwiązywania umów o pracę i umów cywilno-prawnych oraz ustalania wysokości wynagrodzeń za pracę”. Równocześnie dyrektor upoważniła pana Jarosława Świć do podpisywania wszelkich pism związanych z bieżącą działalnością dyrektora ośrodka.

Dyrektor ośrodka upoważnieniem z dnia 1 września 2016 r. upoważniła pana Ryszarda Siuciak - koordynatora Zespołu Mieszkań w Zebrzydowicach, do zastępowania jej w czasie usprawiedliwionej nieobecności w szczególności w zakresie: „reprezentowania dyrektora placówki przed wszystkimi instytucjami, wykonywania czynności kadrowych dot. uprawnień pracowniczych z wyłączeniem zawierania i rozwiązywania umów o pracę i umów cywilno-prawnych oraz ustalania wysokości wynagrodzeń za pracę”. Równocześnie dyrektor upoważniła pana Ryszarda Siuciak do podpisywania wszelkich pism związanych z bieżącą działalnością dyrektora ośrodka.

Ww. upoważnienia zostały wydane na czas trwania umów o pracę lub do odwołania.

(Akta kontroli str. 16, 17 i 22)

Realizację zalecenia ocenia się pozytywnie.

Zalecenie nr 2.

Podjąć działania w celu dostosowania obowiązującego Statutu i Regulaminu oraz organizacji Ośrodka do aktualnego stanu prawnego dotyczącego placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Rada Powiatu Cieszyńskiego uchwałą nr X/72/15 z dnia 29 września 2015 r. nadała Ośrodkowi Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu Statut, uchylając tym samym uchwałę nr XXXIII/293/13 w sprawie nadania Statutu Ośrodkowi Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu. Nowy dokument zawiera zapisy zgodne z rozdziałem 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w części dotyczącej placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego.

(Akta kontroli str. 18-20)

Zarząd Powiatu Cieszyńskiego uchwałą nr 276/ZP/V/15, z dnia 30 grudnia 2015 r., przyjął Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu. Przyjęty regulamin, zgodnie z § 5 ust. 1 Statutu Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu określa szczegółową strukturę organizacyjną, zakres zadań ośrodka oraz zadania pracowników. Regulamin zawiera zapisy zgodne z rozdziałem 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w szczególności z art. 93 ust. 1 i art. 97 ust. 1 oraz z rozdziałem 4 ww. ustawy w szczególności z art. 135-138.

(Akta kontroli str. 21-28)

Realizację zalecenia ocenia się pozytywnie.

Zalecenie nr 3.

Podjąć działania w celu osiągnięcia stabilności zatrudnienia osób pracujących z dziećmi.

W Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu jest zatrudnionych łącznie z dyrektorem 23 pracowników merytorycznych, wśród nich 18 pracowników posiada umowy o pracę na czas nieokreślony, 1 wychowawca - umowę na czas określony do 31 sierpnia 2018 r., a 4 wychowawców jest zatrudnionych na zastępstwo za osoby długotrwale nieobecne.

Spośród 23 pracowników 4 wychowawców zostało zatrudnionych w placówce po wydaniu zaleceń pokontrolnych. Każda z nowo zatrudnionych osób została przyjęta na zastępstwo za nieobecnych wychowawców, przebywających na urloпах wychowawczych/rodzicielskich i na świadczeniu rehabilitacyjnym.

Pracownicy administracji i obsługi pracujący w placówce zostali zatrudnieni po 3 kwietnia 2015 r., tj. po wydaniu zaleceń pokontrolnych (2 osoby w 2015 r. i 3 osoby w 2016 r.). W 5 osobowym zespole 2 osoby mają umowy o pracę na czas nieokreślony, a 3 na czas określony, w tym st. referent i rzemieślnik - kierowca do końca lutego 2019 r., a pracownik gospodarczy do końca kwietnia 2019 r.

(Akta kontroli str. 42-43)

Realizację zalecenia ocenia się pozytywnie.

Zalecenie nr 4 i nr 5

Podjąć działania w celu poprawy współpracy i nawiązania odpowiedniej komunikacji pomiędzy całą kadrą, a Dyrektorem oraz pomiędzy pracownikami nawzajem.

Podjąć działania w celu poprawy atmosfery i wzajemnych relacji wśród pracowników Ośrodka.

W Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu obowiązuje, wprowadzona zarządzeniem dyrektora nr 3/2015 z dnia 21 stycznia 2015 r., procedura antymobbingowa w której określa się m.in. zobowiązania pracowników dotyczące przeciwdziałania zachowaniom zakłócającym poprawne relacje interpersonalne i mającym wpływ na współzycie społeczne.

(Akta kontroli str. 248-259)

Zarządzeniem nr 12 z dnia 15 maja 2015 r. dyrektor ośrodka wprowadziła Kodeks Etyki i Dobrych Praktyk w Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu. W preambule do ww. dokumentu zapisano: „Mając na uwadze dobro placówki, a w szczególności jej wychowanków, wyrażając wolę wspólnego działania na drodze wzajemnego szacunku i porozumienia, strony przyjmują niniejszy Kodeks Etyki i Dobrych Praktyk. Niniejszy dokument ma przeciwdziałać zjawiskom dyskryminacji oraz mobbingu, a także wdrażać jasne zasady współpracy i relacji pomiędzy Dyrektorem Ośrodka jako Pracodawcą, a Pracownikami”.

Kodeks Etyki i Dobrych Praktyk jest podpisany przez dyrektora placówki oraz przewodniczącego organizacji związkowej KZ NSZZ Solidarność.

(Akta kontroli str. 260-262)

Z uzyskanych informacji wynika, że dyrektor zachęca pracowników do podnoszenia kwalifikacji i umożliwia im udział w różnych formach doskonalenia zawodowego.

W 2015 r., na przełomie czerwca i lipca zorganizowano dla pracowników placówki szkolenie pn.: „Komunikacja w Zespole wychowawczym kluczem do modelowania zachowań dzieci.”

(Akta kontroli str. 263-265)

Z rozmów przeprowadzonych z pracownikami placówki wynikało, że atmosfera w zespole poprawiła się na przestrzeni ostatnich lat, obecność koordynatorów w obu lokalizacjach ośrodka usprawnia komunikację i przepływ informacji. Koordynatorzy pozostają w bezpośrednim kontakcie z dyrektorem placówki i wychowawcami, na bieżąco przekazując stronom istotne informacje/ustalenia.

(Akta kontroli str. 56-57)

Ponadto raz w miesiącu odbywają się zebrania pracowników z dyrektorem (osobno dla Międzywicia i osobno dla Zebrzydowic), podczas których omawiane są sprawy bieżące, a 3 razy w roku organizowane są konferencje dla całego zespołu.

Wśród pracowników placówki przeprowadzono anonimową ankietę dotyczącą organizacji pracy oraz relacji interpersonalnych w zespole. Ankietę rozprowadzono za pośrednictwem koordynatorów, wcześniej zapoznając z jej treścią dyrektora i uzyskując zgodę na jej rozprowadzenie. Przygotowano ankiety dla wszystkich pracowników merytorycznych, ale założono, że ich wypełnienie jest dobrowolne. Dla zapewnienia anonimowości pracowników, koordynatorzy umieścili w pokojach wychowawców zamykane pudełka, do których były wrzucane ankiety. Otrzymano 13 wypełnionych ankiet.

Wyniki ankiety:

- 1) Na pytanie: czy dobrze Pan/Pani czuje się w pracy? - 9 osób odpowiedziało „tak”, 4 - „trudno powiedzieć”; nikt z ankietowanych nie zaznaczył odpowiedzi „nie”.
- 2) Odpowiadając na pytanie: jak ocenia Pan/Pani atmosferę w zespole? - 5 osób odpowiedziało „dobrze”, 7 - „można by coś zmienić”, 1 osoba oceniła współpracę w zespole „źle”. Spośród 7 osób, które odpowiedziały na zadane pytanie, że można by coś zmienić 5 uzasadniło swoją odpowiedź podając, że: atmosfera pracy w zespole jest raczej dobra, ale są w zespole osoby, które nie angażują się w pracę, tym samym rodzą się niepotrzebne konflikty; zwracano też uwagę na zbyt duże wymagania w stosunku do wychowawców, co skutkuje pojawiającymi się pewnymi niejasnościami/konfliktami; zaznaczono również, że można by poprawić współpracę z dyrektorem i innymi pracownikami w zakresie podejmowania decyzji (wspólnie), szczególnie w sytuacjach trudnych.
- 3) Na pytanie: czy Pana/Pani zdaniem w placówce są przestrzegane prawa pracownika, w szczególności w zakresie poszanowania godności, awansu zawodowego? - 9 osób odpowiedziało „tak”, 1 osoba odpowiedziała „nie”, 3 osoby zaznaczyły odpowiedź „trudno powiedzieć”.
- 4) Odpowiadając na pytanie: czy ma Pan/Pani poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa w pracy? - 7 osób odpowiedziało „tak”, 1 osoba - „nie”, 4 osoby zaznaczyły odpowiedź „nie zawsze”, a 1 osoba zaznaczyła jednocześnie „tak” i „nie zawsze”.
- 5) W odpowiedzi na pytanie: jak układa się Panu/Pani współpraca z dyrektorem placówki? - 8 osób udzieliło odpowiedzi „dobrze”, 1 - „źle”, 3 - zaznaczyły „można by coś zmienić”, 1 osoba zaznaczyła „dobrze” i „można by coś zmienić”. Udzielając odpowiedzi „można by coś zmienić” osoby uzasadniały swoją odpowiedź tym, że oczekują zwiększenia godzin pracy środowiskowej; chciałyby mieć większy wpływ, więcej swobody, w podejmowaniu decyzji wychowawczych; chciałyby być zwalniane z udziału w zebraniach pracowników, gdy są po dyżurze nocnym; chciałyby poprawy komunikacji; oczekują jasności i spójności przekazywanych informacji; zwrócono także uwagę na to, że zdarzają się sytuacje, gdy decyzje podejmowane są pod wpływem emocji/chwili, nieprzemyślenie.
- 6) Na pytanie: czy w obecności wychowanków lub innych pracowników Pana/Pani decyzje są podważane? - 10 osób zaznaczyło odpowiedź „nie”, 1 - „tak”, a 2 - „czasami”. W komentarzu do tego pytania pojawiły się informacje, że decyzje wychowawców są czasem komentowane (bez udziału zainteresowanego) w rozmowach z innymi pracownikami oraz, że zdarzają się niejasności w przepływie informacji, zakłócenia w komunikacji z dyrektorem.

Reasumując: spośród 23 pracowników merytorycznych, z wyłączeniem dyrektora placówki i osób długotrwale nieobecnych, możliwość wypełnienia ankiety miało 17 osób. Inspektorzy otrzymali 13 wypełnionych ankiet.

Wśród badanych 30,8% oceniło zdecydowanie pozytywnie sytuację w pracy oraz atmosferę w zespole; 54% - również dokonało oceny pozytywnej, ale z zaznaczeniem, że są jeszcze obszary, którym można by zmienić, szczególnie w komunikacji oraz w zakresie decydowania w sprawach opiekuńczych i wychowawczych; 15,2% badanych negatywnie ocenia atmosferę w zespole, nie ma poczucia bezpieczeństwa i stabilności w pracy, odczuwa brak zaufania i ograniczenia w decyzyjności; 61,5% ankietowanych dobrze ocenia współpracę z dyrektorem, a 30,8% uważa, że można by coś zmienić w tym obszarze (większa samodzielność i decyzyjność w sprawach, za które pracownik odpowiada; czytelność i spójność przekazywanych informacji; stabilność emocjonalna dyrektora); 7,7% badanych źle ocenia współpracę z dyrektorem placówki.

77% badanych stwierdziło zdecydowanie, że decyzje pracowników nie są podważane ani w obecności innych osób, ani przy dzieciach; 15,3% - zaznaczyło, że zdarza się to czasami, a 7,7% badanych uważa, że decyzje pracownika są podważane.

(Akta kontroli str. 266-280)

Ponadto w trakcie kontroli toczyła się sprawa dotycząca awansu zawodowego jednego z wychowawców. Rozbieżności w ocenie sytuacji były rozstrzygane z udziałem koordynatora z Międzyświecia i przedstawiciela KZ NSZZ Solidarność. Inspektorzy zostali zaznajomieni ze sprawą przez dyrektora placówki, rozmawiali na ten temat z koordynatorem; wychowawca nie zdecydował się na spotkanie z inspektorami. Sprawa jest rozwojowa; w ocenie dyrektora ośrodka jest szansa na osiągnięcie kompromisu; koordynator również wyraził wolę szukania pozytywnych rozwiązań, gdyż zależy mu na dobrej atmosferze w jego zespole.

Analiza dokumentacji wychowanków potwierdziła uwagi dyrektora kierowane pod adresem pracownika w zakresie sposobu prowadzenia dokumentacji. U wychowawcy zdarzają się wpisy lakoniczne, niespójne, powtarzające się, w dwóch teczkach zamienione są karty dzieci. Sytuację z zamienionymi kartami dzieci dyrektor opisała w protokole kontroli dokumentacji pracownika nr 5/D/2018 r. z dnia 16.02.2018 r. Inspektorzy dokonując analizy akt osobowych wychowanków 9 marca 2018 r. dostrzegli podobne nieprawidłowości w aktach prowadzonych przez ww. pracownika; niestety kontrola sprawdzająca 13 i 15 marca 2018 r. wykazała, że nie dokonano żadnych zmian w dokumentacji dzieci, co może świadczyć o niewłaściwej postawie pracownika.

(Akta kontroli str. 281-301)

Realizację zalecenia ocenia się pozytywnie.

Zalecenie nr 6.

Opiekę nad wychowankami powierzać tylko i wyłącznie osobom zatrudnionym do pracy z dziećmi.

Z rozmów z dyrektorem placówki i pracownikami wynika, że w placówce opiekę nad dziećmi sprawują pracownicy merytoryczni, co potwierdza również grafik dyżurów układany na okres 1 miesiąca. W harmonogramie pracy uwzględnia się dyżury wychowawców, koordynatora, pracownika socjalnego, psychologa i terapeuty zajęciowego. Obsada wychowawcza jest zapewniona przez całą dobę w wymiarze zapewniającym bezpieczeństwo dzieci oraz organizację zajęć opiekuńczych, wychowawczych i terapeutycznych.

(Akta kontroli str. 60-75)

Realizację zalecenia ocenia się pozytywnie.

III. UWAGI I WNIOSKI

W toku czynności kontrolnych ustalono, że:

1. Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu jest placówką opiekuńczo - wychowawczą typu socjalizacyjnego, zapewniającą wychowankom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajanie ich niezbędnych potrzeb, w szczególności: emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych.
2. W placówce obowiązuje Wewnętrzna Procedura Antymobbingowa, w której określa się m.in. zobowiązania pracowników dotyczące przeciwdziałania zachowaniom zakłócającym poprawne relacje interpersonalne i mającym wpływ na współżycie społeczne.
3. W Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu wprowadzono Kodeks Etyki i Dobrych Praktyk. W preambule do ww. dokumentu zapisano: „Mając na uwadze dobro placówki, a w szczególności jej wychowanków, wyrażając wolę wspólnego działania na drodze wzajemnego szacunku i porozumienia, strony przyjmują niniejszy Kodeks Etyki i Dobrych Praktyk. Niniejszy dokument ma przeciwdziałać zjawiskom dyskryminacji oraz mobbingu, a także wdrażać jasne zasady współpracy i relacji pomiędzy Dyrektorem Ośrodka jako Pracodawcą, a Pracownikami”.
4. Placówka jest zlokalizowana w dwóch miejscowościach w Międzywiciu i Zebrzydowicach. Siedziba główna placówki dysponująca 16 miejscami dla wychowanków, wraz z administracją, znajduje się w Międzywiciu; w Zebrzydowicach jest zespół 5 mieszkań, w których jest łącznie 14 miejsc.
5. Wszyscy pracownicy merytoryczni, zatrudnieni w placówce do pracy z dziećmi i na ich rzecz, spełniają warunki określone w art. 97 ust. 3 pkt 1-6 i art. 98 ust. 1 pkt 1-6 oraz ust. 3 pkt 1-4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
6. Placówka zabezpiecza dzieciom opiekę wychowawczą i specjalistyczną zgodnie z § 10 ust. 2-3 oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
7. W ośrodku prowadzi się dokumentację wychowanków zgodnie z § 14, § 15 i § 17 ust. 1 rozporządzenia MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej tj.: plan pomocy dziecku na podstawie diagnozy, karty pobytu dziecka, karty obserwacji wychowanka oraz karty udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga, psychologa i terapeutę.
8. Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu zapewnia dzieciom, w nim przebywającym, wyżywienie dostosowane do ich potrzeb, właściwą opiekę zdrowotną; zaopatrzenie w produkty lecznicze; dostęp do edukacji; dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych oraz terapeutycznych; wyposażenie w odzież, obuwie, podręczniki i przybory szkolne oraz kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dziecko.
9. W placówce opracowuje się cyklicznie zadania miesiąca, które określają ramowy plan działania w obszarze pracy opiekuńczej, wychowawczej i terapeutycznej oraz w sferze organizacyjnej.

10. W placówce obowiązuje Regulamin Wychowanka. Dokument autorski, stworzony przez zespół pracowników merytorycznych, dostosowany do percepcji dziecka.
11. W Zespole Mieszkań w Zebrzydowicach realizowany jest autorski program „Być na swoim”, adresowany do wychowanków powyżej 15 r.ż., przygotowujący młodzież do procesu usamodzielnienia i przejścia w dorosłe, samodzielne życie w społeczeństwie.
12. W placówce funkcjonuje Samorząd Wychowanków.

W Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu godne pochwały jest: zaangażowanie pracowników w sprawy placówki oraz chęć niesienia pomocy dziecku. W placówce, w 2014 r., z inicjatywy pracowników, powstało i rozpoczęło swoją działalność *Stowarzyszenie na rzecz OPDiR - Dom Dziecka w Międzywiciu*, którego celem jest m.in.:

- wszechstronna pomoc wychowankom, byłym wychowankom oraz innym podopiecznym placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- propagowanie i realizowanie inicjatyw, postaw i działań prowadzących do poprawy sytuacji bytowej rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej oraz wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- popularyzacja zasad zdrowego stylu życia, organizacja wypoczynku i czasu wolnego podopiecznym, a także rozwijanie aktywności i zainteresowań dzieci i młodzieży;
- rozwijanie umiejętności interpersonalnych i społecznych dzieci i ich rodzin;
- profilaktyka uzależnień; przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i sieroctwu społecznemu;
- wspieranie i podejmowanie działań na rzecz doposażania i modernizacji Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu;
- działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka.

W świetle zebranych materiałów, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą. W związku z powyższym odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

W związku z powyższym skontrolowaną działalność Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Domu Dziecka w Międzywiciu ocenia się pozytywnie.

Na podstawie § 14 ust. 1-2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477) dyrektor Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu, może wnieść umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.).

Ww. zastrzeżenia należy wnieść na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach na adres: Wydział Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach ul. Piastowska 40, 43-300 Bielsko - Biała, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

Egzemplarz nr 1 przekazano za potwierdzeniem odbioru dyrektorowi Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie - Dom Dziecka w Międzywiciu,

Egzemplarz nr 2 włączono do akt kontroli.

Katowice, ...⁴... kwietnia 2018 r.

Z up. WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

Ewa Niewiara
Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej

Wydziału Polityki Społecznej

Zespół inspektorów:

1. Elżbieta Moskal *Elżbieta Moskal*

2. Iwona Sałata-Trombala *Sałata-Trombala*